10/07/2026

Η αλλοτρίωση της εικονογραφικής παράδοσης μέσω της παραγωγής εικόνων με τεχνητή νοημοσύνη

/ Γνώμες

Στο σύντομο αυτό άρθρο προσφέρετε μια λεπτομερής ανάλυση του γιατί αυτή η «τοιχογραφία-φρέσκο» θεολογικά, γλωσσικά και τεχνικά είναι παντελώς λανθασμένη, όπως και κάθε άλλη

παραγόμενη εικόνα-εικονογράφημα με τεχνητή νοημοσύνη:

1. Ασυνέπειες στη σύνθεση και εικονογραφία (το επιφανειακό μπόλιασμα-σύνθεση με AI)

Το λογισμικό δεν καταλαβαίνει την φυσική του χώρου ή το θεολογικό συγκείμενο της σκηνής, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα ακραία σφάλματα στη σύνθεση:

· Αφύσικη τοποθέτηση του κεφαλιού και του σταυρού: Το κάθετο ξύλο του σταυρού στο φόντο εμφανίζεται αδέξια «ενσωματωμένο» απευθείας στην κεφαλή του Χριστού, χωρίς καμία αίσθηση αναλογίας, βάθους ή ανατομικής λογικής.

· Επιγραφή που επιπλέει: Η πλάκα με την επιγραφή δεν είναι καθόλου τοποθετημένη στο ξύλο του σταυρού. Κυριολεκτικά επιπλέει στον κενό χώρο πάνω από την κεφαλή, μιμούμενη την μορφή χάρτινης κορδέλας παρά ξύλινης πινακίδας.

· Παντελώς λανθασμένη απόδοση του σώματος (τοποθέτηση ενδύματος αντί για περίζωμα): Στη σκηνή της σταύρωσης, ο Χριστός μπορεί να φοράει μόνο περίζωμα (το ρούχο γύρω από τη μέση). Σε αυτό το εικονογράφημα, η φιγούρα είναι ντυμένη εξ ολοκλήρου με ένα ένδυμα το οποίο συνδέεται στον λαιμό, κάτι το οποίο καταστρέφει ολοκληρωτικά την θεολογική και ιστορική λογική του γεγονότος.

· Εκφράσεις του προσώπου (έκφραση υπνηλίας αντί για μαρτυρική έκφραση): Το πρόσωπο δεν αποδίδει ένα βασανισμένο, νεκρό άνδρα ο οποίος μόλις προ ολίγου είχε υποστεί το Πάθος. Αντίθετα, μοιάζει ήπιος, ήρεμος και προσομοιάζει ένα μοντέρνο άτομο σε βαθύ διαλογισμό ή μισοκοιμισμένο.

2. Θεολογικός και γλωσσικός αναλφαβητισμός

Στην αληθινή αγιογραφία, κάθε λεπτομέρεια μεταφέρει αυστηρό δογματικό νόημα, ενώ το AI απλώς συνυφαίνει εικονοστοιχεία (pixels) μαζί σύμφωνα με μοτίβα τα οποία δεν κατανοεί:

· Διπλή επανάληψη του γράμματος στο φωτοστέφανο (Ο ΩΝ): Μέσα στα πλαίσια του σταυρότυπου φωτοστέφανου πρέπει να στέκονται τα ελληνικά γράμματα Ο Ω Ν (Αυτός Που Υπάρχει – Το Όνομα του Θεού). Σε αυτή την περίπτωση το AI μηχανικά αντέγραψε και επανέλαβε το ωμέγα (Ω) σε δύο μέρη (αριστερά και στο κάτω μέρος). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η επιγραφή να είναι ανόητη θεολογικά και λανθασμένη.

· Αναχρονισμός και γλωσσική επιμιξία (INBI vs Κυριλλική γραφή): Η βραχυγραφία

INBI είναι η ελληνική απόδοση της επιγραφής (Ιησούς ο Ναζωραίος, Βασιλεύς των Ιουδαίων), αλλά τα σχήματα των γραμμάτων «I» και «B» οπτικά μιμούνται τη Δυτική Λατινική επιγραφή (INRI). Ταυτόχρονα, στην αριστερή πλευρά του φόντου υπάρχει η σπασμένη Κυριλλική επιγραφή (ПОКИ). Ένας αληθινός αγιογράφος πότε δεν θα αναμίγνυε ασύμβατες γλώσσες, επιγραφές και στιλιστικές παραδόσεις σε ένα τόσο μικρό χώρο.

3. Τεχνικές ανωμαλίες και τεχνητή παλαίωση:

Η προσπάθεια του λογισμικού να μιμηθεί την υφή ενός παλαιού τοίχου και της τεχνικής του φρέσκου οδηγεί σε ολοφάνερα ψηφιακά λάθη:

– Η ψευδαίσθηση ενός ποδιού πάνω στον ώμο: Η λανθασμένη υφή του τοίχου στη δεξιά πλευρά του κεφαλιού, είχε ως σκοπό να προσομοιάσει σε πεσμένο σοβά, αλλά όμως είναι τόσο αδέξια εκτελεσμένη που φαίνεται σαν ένα κομμάτι από σώμα ή ύφασμα που αφύσικα μεγαλώνει μέσα από τον ώμο του Χριστού.

– Μαλακές σκιές και ψηφιακός θόρυβος: Το πρόσωπο είναι σκιασμένο με μοντέρνες ήπιες βαθμιαίες σκιάσεις οι οποίες είναι παντελώς ξένες προς την αυστηρή, δισδιάστατη γεωμετρία της μεσαιωνικής ζωγραφικής.

Συμπέρασμα:

Αυτή η εικόνα είναι ένα πρότυπο παράδειγμα της ψηφιακής χειραγώγησης και της ψευδαίσθησης μέσω τέχνητης νοημοσύνης. Οπτικά μειώνει και καθιστά ψευδή την ιερή τέχνη, μεταβάλλοντας μια θεολογικά περισπούδαστη και μοναδική εικόνα σε ένα ρηχό και χωρίς κανένα νόημα οπτικό ψέμα.

Άρθρο δημοσιευμένο στο Facebook από τον εικονογράφο Ζοράν Ζιβκόβιτς.

Πηγή: Ιερά Μητρόπολη Κιτίου